

Kvægposten

Formanden har ordet.

Ved Jens Philipsen

Sommeren 2018 vil gå over i historien som en meget lang og solrig periode stort set uden regn i flere måneder og for dem, der haft mulighed for at nyde varmen og solen, har det jo været helt fantastisk. Der er sikkert mange af jer, hvor ferie i DK har mindet mest af alt om ferie i Sydeuropa. For mange af vores kunder og deres dyr har sommeren 2018 været tæt på et mareridt, dyrene har haft varmetress som aldrig før, og landmanden har i store områder af landet ikke haft mulighed for at lave de sædvanlige mængder af græsensilage, og den kommende majshøst bliver meget tvivlsom. Ingen tvivl om at den mangel på grovfoder, der bliver mange steder, også vil udfordre dyrenes sundhed og reproduktion og dermed jeres faglighed.

Lad os håbe at 2018 ikke bliver husket som årsag til mange flere kvægbrug, der må lukke ned, men at folk red stormen af med en rimelig mælkepris.

Sommeren 2018 vil også blive husket for, at ADO medlemmerne stemte nej 2 gange til en ny overenskomst, og der har på de sociale medier været tendenser til oprør.

Som formand for Faggruppe Kvæg skal jeg ikke blande mig i overenskomstens indhold, det må og skal kunne løses af DA og ADO. Men vi har alle en stor interesse i trygge og ordnede forhold på vores arbejdsplads, så jeg håber virkelig, at også assistenterne i kvægpraksis har og fremover får de arbejdsforhold, der gør, at de gerne vil arbejde som kvægdyrlæger. Vi skal i fællesskab sikre, at de unge kan se de ting, der gør arbejdet som kvægdyrlæge til det mest spændende dyrlægearbejde.

I juni måned havde jeg den oplevelse igen i år at være til folkemøde på Bornholm, hvor næsten 100.000 mennesker kan skabe en helt særlig stemning af engagement for nogle af de ting, man brænder for her i livet.

Som tidligere år var fødevarereproduktion og antibiotika forbrug emner, der kunne tiltrække folks opmærksomhed og ofte gav grobund for en god debat.

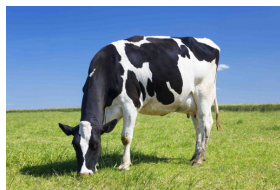
Landbrug & Fødevarer havde i år inviteret mig med i en debat om Dyrevelfærd i Økologiske besætninger. Debatten viste at ambitionerne om bedst mulig dyrevelfærd ikke fejler noget, man gør en masse for at dyrene har det så godt som muligt.

Debatten viste også, at vi skal italesætte de mindre gode områder og problemstillinger. Faggruppe Kvæg har i de senere år taget fat i dialogen med økologerne og opfordret til, at vi sammen får set på nogle af de for dyrene uheldige ting i den Økologiske Branchekode.

De helt centrale emner er

- Utilstrækkelig behandling af syge dyr. Hvorfor skal danske økologer med en kvægbesætning og en OSR modul 1 aftale ikke selv kunne genbehandle dyr > 6 mdr. med

antibiotika ud fra nogle stramme regler, som man selv har været med til at lave. I de lande vi sammenligner os med er det tilladt.

- Småkalve på græs i sommerhalvåret giver ofte anledning til problemer. Det kunne være spændende at udforme regler ud fra kalvens behov og muligheder.
- Ikke mindst i de store økologiske malkekvægsbesætninger bør krav om veterinærfaglig rådgivning defineres bedre og en OSR Basisaftale med blot et dyrlægebesøg og staldskole er klart utilstrækkeligt, der burde som min. være 2 årlige velfærdsbesøg med besætningsdyrlægen.

Vores kursus sammen med SEGES økologi skal gerne være med til at vise værdien og fordelene ved den veterinærfaglige rådgivning i samarbejde med kvægbrugsrådgivningen

Vi arbejder i år meget tæt sammen med SEGES Kvæg og DTU om at give dyrlægenes dyrkning af mælkeprøver et fagligt løft. Sammen med SEGES kvæg vil vi også bidrage til arbejdet med en væsentlig reduktion af antibiotika forbruget til kvæg, hvor mastitis problemer udgør over 2/3-del af forbruget

Arbejdet sker på flere fronter:

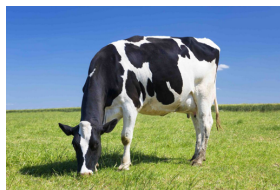
- Vi skal over for vores kunder og andre kunne dokumentere at de dyrkningsresultater, der kommer fra praksis er 100% valide. Derfor skal Ringtesten gøres obligatorisk, vi skal kunne vise kvaliteten i det arbejde, der laves i praksis.
- Vi kan i løbet af efteråret tilbyde et meget kvalificerende kursus, der kan sikre, at man som dyrlæge kan leve op til kravene i ringtesten. Første kursus blev afholdt sidst i august, og der kommer flere i løbet af efteråret.
- Vi skal være med til at give saneringen for B-Streptokokker et løft, der vil komme forskellige tiltag for at sikre, at besætningerne kommer ud af problemet.
- Der vil komme fokus på brugen af bredspektrede antibiotika til tilfælde af yverbetændelse. Vi skal have rettet op på den måde kravet om mælkeprøver anvendes ved behandling med andet end penicillin. Dyrkningsresultatet skal anvendes aktivt, mens koen er i behandling, så man kan skifte til penicillin, hvis penicillin kan klare opgaven. Det er ikke godt nok, at man flere uger efter får undersøgt mælkeprøven, når behandlingen for længst er overstået.
- Vi er i dialog med SEGES om at gøre præsentationen af data bedre. De har arbejdet på en ny måde at vise data på, og i første omgang vil der komme noget inden for yversundhed. På sigt skal datapræsentation også gælde kliniske data og andre områder.

Efterårets helt store event bliver Dyrlægenes Årsmøde på Nyborg Strand den 27. og 28. september, og vi håber at se mange kvægdyrlæger.

Vi har sammensat et spændende program til Medlemsmødet torsdag den 27/9 om reproduktion i kvæg og i stedet for en politisk debat sidst på medlemsmødet, så er der i år Generalforsamling den 27/9 kl 17. God middag kl 19 og senere er baren i kælderen åben til sent.

Fredag den 28/9 har vi sammen med andre lavet et superspændende program om hvordan, vi kan få glæde af teknologien som hjælpemiddel til at få styr på, hvordan køerne har det.

Generalforsamlingen er i år noget helt særligt for mig. Jeg har haft det store privilegium at være formand for Sektion Kvæg/Faggruppe Kvæg i næsten 6 år og skal derfor stoppe som formand, da jeg ikke kan genvælges. Det er derfor sidste gang jeg kan skrive denne rubrik i Kvægposten, jeg har nydt at skulle fortælle om vores fagpolitiske arbejde, og jeg håber også der har været nogle linjer som du/I har kunnet bruge.

Tusind tak for tilliden, det har været fantastisk spændende.

Jens

Leverikter i danske malkekvægsbesætninger: vejen til bedre forebyggelse

Resultater fra undersøgelser i perioden 2014-2018

Ved Nao Takeuchi-Storm, Matt Denwood, Heidi L. Enemark, Stig M. Thamsborg

Stigende prævalens

Historisk set har leverikter altid været et problem for dansk kvæg, men i de senere år har der været fornyet fokus på leverikter i hele Europa som følge af en stigning i prævalensen. Den seneste danske undersøgelse baseret på slagtefund påviste en stigning i antal inficerede kvægsbesætninger fra 25,6 % i 2011 til 29,3 % i 2013. På individniveau fandt undersøgelsen, at 3,9 % af alle slagtede kreaturer (malke- og kødkvæg) i Danmark var smittede med leverikter i 2013; højest prævalens blev påvist i økologisk kød- (13,9 %) og malkekvæg (8,0 %).

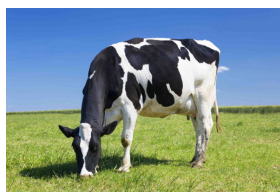
Usynlige økonomiske tab

Leverikter kan hos kvæget medføre anæmi, afmagring, nedsat mælkeydelse og andre sygdomstegn, der som regel er skjulte. Dette betyder, at infektionen ofte først diagnosticeres på slagteriet og hyppigt undervurderes. De økonomiske tab, udover et fradrag på 30-70 kr. pr. kasseret lever, dækker bl.a. over reduceret mælkeydelse, nedsat tilvækst, samt forsinket ikælvning af kvier og forlænget kælvningsinterval. I Schweiz beregnede forskere i 2005 de økonomiske effekter af leverikter hos kvæg til ca. 385 mio. kr. årligt svarende til 2200 kr. pr. ko. Omsættes tallene til danske forhold (2013), fås en tabt fortjeneste på rundt regnet 70 mio. kr. årligt i danske malke- og kødkvægsbesætninger, svarende til ca. 1100 kr./år pr. inficeret individ.

Risikofaktorer

Vores spørgeskemaundersøgelse i 194 danske malkekvægsbesætninger viste, at besætninger, der har kvier eller goldkøer på våde områder, havde betydeligt højere sandsynlighed for at være inficerede med leverikter. Malkekvægsbesætninger med samtidig kødkvægsproduktion havde større tendens til at være positiv for leverikter, idet kødkvæg har en længere græsningsperiode, oftere afgræsser marginale jorde og derfor er mere udsat for smitte med leverikter. Egentlige raceforskelle er dårligt belyst, men genetisk betinget resistens mod fasciolose er dokumenteret i udlandet.

Case-studier i fire malkekvægsbesætninger

Med henblik på at belyse infektionsdynamikken og de nuværende diagnostiske muligheder har vi igennem de sidste 3 år fulgt 4 udvalgte mælkebedrifter med høj prævalens af leverikter med regelmæssige prøver af fæces (æg-tælling eller copro-antigen), blod (antistof) og tankmælk (antistof). Vores undersøgelse viste, at:

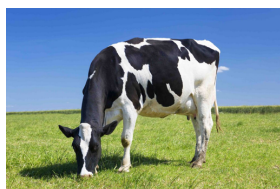
- Kvier var en høj-risikogruppe i alle besætningerne. Kvierne blev inficerede omkring 1½ årsalderen og havde infektionen med ind i malkeflokken efter kælvning.
- I én besætning blev malkekøerne tydeligvis re-inficerede, dvs. ældre køer havde høje antistofniveauer og udskilte mange æg i fæces. Re-infektion i malkeflokken kan ses, hvis lakterende køer afgræsser fugtige arealer eller goldkøerne samgræsser med kvierne på våde arealer.
- I en konventionel besætning, hvor malkekøerne var permanent opstaldede, viste ældre køer (>2 laktation) fortsat tegn på infektion (moderat-højt antistofniveau og evt. få æg i fæces), hvilket demonstrerer, at leverikter kan overleve i leveren i flere år.
- Overvintrende infektion i pytsneglene (*Galba truncatula*), der kan medføre infektion hos drøvtyggere allerede om foråret eller tidligt på sommeren, fandt kun sted i meget begrænset omfang. De tidligste patente infektioner i kalve/kvier blev iagttaget mellem august og indbinding.
- Sneglepopulationen er klimaafhængig, og store variationer i prævalensen af fasciolose blev set fra år til år. Sneglene kan hurtig opformeres og spredes efter kraftig nedbør i løbet af sommeren og efteråret. Dermed omdannes lav-risiko områder til høj-risiko zoner.
- De fleste inficerede dyr, der blev behandlet med triclabendazol, blev sero-negative indenfor ca. 180 dage.
- Der var en god korrelation mellem antistof-niveauet i tankmælk og malkeflokkenes prævalens estimeret på baggrund af individuelle serum-/mælkeprøver. Tankmælksprøver kan derfor med fordel benyttes til at overvåge besætningens leverikte-status eller effekten af en intervention.

Vores anbefalinger for kontrol af leverikter

Smittemønstret er tilsyneladende meget forskelligt fra besætning til besætning, antageligvis på grund af stor variation i afgræsningsstrategierne. Det er vigtigt at afgøre, om kun kvierne bliver inficerede, eller om smitten også vedligeholdes i koflokken, hvis f. eks. goldkøerne re-inficeres. Vi anbefaler, at tage blodprøver fra minimum 5 kvier og 5 ældre køer (>2. laktation) sidst i staldperioden. Gødningsprøver fra køerne kan yderligere analyseres for æg; påvisning af høje ægtal hos flere ældre køer tyder på re-infektion i malkeflokken. Desuden er det særdeles vigtigt at kortlægge hvilke græsmarker, der har høj smitterisiko, idet der analyseres blodprøver fra ungdyr ved ud- og indbinding. Der bør tages prøver fra hver gruppe af dyr på forskellige marker.

Kontrol af leverikter baseres fortsat på afhegning af våde områder/vandhuller samt dræning af markerne, men ofte vil medicinsk forebyggelse være nødvendig. Risikogrupper (f.eks. kvier og goldkøer) kan behandles medicinsk som beskrevet nedenfor og/eller man kan begrænse smitten ved at flytte dyrene til tørre arealer inden 1. august. Husk at overvåge besætningens antistofniveau (højest i foråret) efter implementering af kontrolforanstaltninger.

Behandlingsmuligheder:

Aktiv stof		Indikation	Tilbageholdningstid	Bemærkninger
Albendazol (Valbazen)	Oral	Kun adulte orm	Mælk: 4 dage Kød: 30 dage	
Triclabendazol (Tribex 10%)	Oral	Umodne larver (>2 uger) og adulte orm	Mælk: ikke tilladt Drægtighed: 41 dage inden kælvning Kød: 56 dage	Kræver dispensation
Closantel (Closamectin pour-on)	Pour-on	Umodne larver (>7 uger) og adulte orm	Mælk: ikke tilladt til kvæg, der producerer mælk til konsum, herunder i goldperioden. Kan dog anvendes i første halvdel af drægtigheden hos malkekvier Kød: 28 dage	Primært kødkvæg. Ingen adgang til vandmiljøet i 14 dage efter behandling. Alle i en flok behandles
Clorsulon (Bimectin plus)	S/C Inj. (vigtigt!)	Kun adulte orm	Mælk: ikke tilladt Drægtighed: 60 dage inden kælvning Kød: 66 dage	Ingen adgang til vandmiljøet i 14 dage efter behandling
Oxyclozanid (Distocur)	Oral	Kun adulte orm	Mælk: 4,5 dage Drægtighed: OK, men der bør udvises forsigtighed i sen drægtighed og overfor dyr under stress Kød: 13 dage	Ikke til dyr på græs (på stald i mindst 5 dage efter behandling)

B-streptokok saneringsprogram.

Ved Helle Slot, suppleant i faggruppe kvæg.

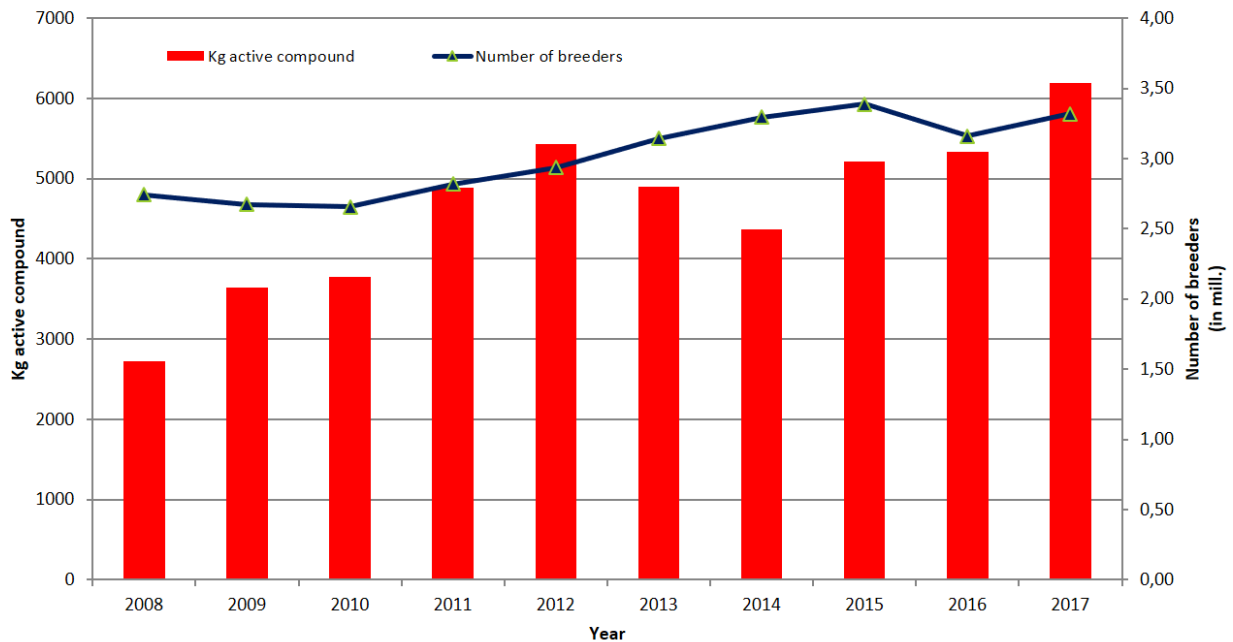
Faggruppe kvæg har de seneste måneder arbejdet på et nyt B-streptokok saneringsprogram. Baggrunden er at nogle Ph.d. projekter har bidraget med ny viden sammen med STOPMAST projektet. Noget af den nye viden er bl.a. at b-streptokokker hos nogle køer ikke udskilles hele tiden. Der kan være dage, hvor de er negative i PCR og ved dyrkning. Der er sket stramninger i B-streptokok programmet, så man ved indkøb fra en B-streptokok besætning og ved enkeltdyrs PCR under 30 automatisk kommer i gruppen af smittede besætninger. Overvågningsprogrammet for b-streptokokker kører nu 2 gange årligt. Vi håber på at kunne præsentere programmet midt i 2019. Programmet kræver nogle tiltag, som lovgivningsmæssigt skal på plads – og det forventes desværre først at være klar ved årsskiftet 2019/20 grundet travlhed hos Fødevarestyrelsen.

Stigende antibiotikaforbrug i minkbesætninger.

Ved Helle Slot, suppleant i faggruppe kvæg.

Over de seneste år er der sket en betydelig stigning i antibiotikaforbruget hos mink. Det har medført at Copenhagen Fur sammen med Fødevarestyrelsen og DDD har lagt en handlingsplan for at få vendt udviklingen. Planen indeholder 14 punkter og vil blive kommunikeret ud af Copenhagen Fur. Forbruget af antibiotika: kilde DTU

En af handlingsplanens punkter er at der iværksættes/er iværksat en lang række forskningsprojekter for at få øget viden om blandt andet antibiotika-kinetik og resistens i mink, samt diarree årsager hos hvalpe i fravænningsperioden. Viden som pt. er sparsom beskrevet i litteraturen.

Det er meget centralt at de praktiserende dyrlæger bakker op om denne handlingsplan og forsøger at nedsætte forbruget af antibiotika i den enkelte farm. Det er særligt den per orale medicin som tæller i medicinforbruget.

Det er målet, at man på sigt ville kunne sammenligne forbruget på den enkelte farm i forhold til andre farme, men også forbruget pr. dyrlæge og pr. fodercentral vil blive offentliggjort. Dette for at motivere til yderligere sænkning af forbruget.

Tiltag, som kunne være relevante i forhold til at nedsætte forbruget, er for eksempel at nedsætte antallet af dage ved behandling af diarreeer i fravænningsperioden samt at muliggøre at kun de syge mink behandles og ikke hele farmen. Derudover er det centralt at øge diagnostikken.

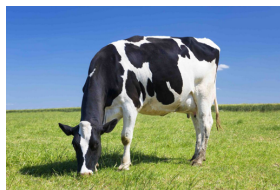
Vi vil i faggruppen kvæg arbejde på at øge viden om minksygdomme og forebyggelse heraf. Vi vil forsøge at udarbejde en "Best practice" på området og evt. få et uddannelseskursus op at køre i løbet af det næste år. Målet er pt. at få knækket kurven i 2018.

Nyt fra DKF (Danske Kvægdyrlægers Forening)

DKF har fået ny bestyrelse efter årsmødet i marts 2018. Formand er Anne Skovbjerg. Kassérer Klaus Snede Pedersen og Sekretær Katrine Lawaetz.

Foreningens formål er først og fremmest at være med til at løfte den faglige standard hos de danske kvægdyrlæger. Det sker ved:

- At samle fagdyrlæger vedrørende kvæg godkendt af Den Danske Dyr lægeforening om fælles faglige og organisatoriske interesser
- At medvirke til efteruddannelse af kvægfagdyrlæger ved at arrangere kurser og lignende bl.a. i samarbejde med DDD-Kursus
- At formidle samarbejde med organisationer i ind- og udland om kvægfaglige spørgsmål
- At fungere som faglig høringsgruppe for hovedbestyrelsen

I det daglige arbejde sidder bestyrelsen med som tilhører ved faggruppe kvægs bestyrelsesmøder, som høringsgruppe for hovedbestyrelsen og ved planlægningen af Foreningens store Årsmøde i foråret.

Årsmødets arbejdsoverskrift for det kommende år er **Holdbarhed version 2.0**. Årsmødet afholdes næste gang på hotel Kolding Fjord og ligger den 26.-27. marts 2019.

Vi håber, at så mange som muligt vil deltage på årsmødet som er åbent for alle kvæg interesserede dyrlæger. Så skynd dig at sætte kryds i kalenderen, så du kan deltage i fagligt spændende arrangement.

DKF

Nyt på salmonellafronten!

Ved Lise Grønbæk Møller, fgr kvæg

Som det nok er fleste bekendt, kan de besætninger placeret i niveau 2, og som anses for udgørende særlig risiko, modtage besøg af FVST. Disse kontrolbesøg er gebyrpålagte, se nedenfor.

§ 13. Ejendomme placeret i Salmonella Dublin-niveau 2 i mere end 2 år, hvor over 15 % af prøverne jf. § 11, stk. 1 og 2, udtaget indenfor de seneste 6 måneder, er positive, samt ejendomme placeret i Salmonella Dublin-niveau 3 i mere end 2 år, anses som at udgøre en særlig smitterisiko.

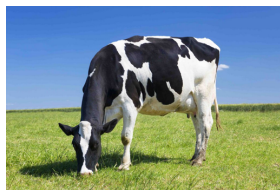
Stk. 2. Fødevarestyrelsen aflægger kontrolbesøg på en mælkeleverende ejendom, der udgør en særlig smitterisiko, jf. stk. 1. Denne kontrol er gebyrbelagt.

Ved disse besøg vil blandt andet handlingsplaner for bekæmpelse af salmonella kontrolleres. I Bekendtgørelse om salmonella hos kvæg m.m. forefindes et bilag 4, hvori krav til handlingsplaner er beskrevet. Hvis du er rådgiver i salmonella besætninger, så kan det være en rigtig god ide, at gense bilag 4 og sikre dig, at du i dine handlingsplaner har været omkring alle punkter. Det kan have stor betydning for din kunde, hvis handlingsplanen er mangelfuld.

Hermed en opfordring til at ofre nedenstående link opmærksomhed.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=195063>

Årsmøde

Så er det på tide at få sig tilmeldt årsmødet 2018. Det bliver så spændende. Som et nyt tiltag afholdes årsmødet fælles for alle faggrupper og bliver et brag af en event. Så kom til årsmødet og mød gamle studiekammerater, du ikke har set i årevis, fordi de af uransagelige grunde har lavet en karrieremæssig bommert og ikke beskæftiger sig med kvæg.

Årsmødet afholdes fra torsdag d 27/9 til og med søndag d 30/9.

For kvægs vedkommende sparker vi torsdagen i gang med en reproduktions workshop. Herefter følger medlemsmødet med adskillige indlæg fra interessante oplægsholdere, alt med fokus på reproduktion. Senere på dagen Generalforsamling i Faggruppe Kvæg, hvor vi så gerne vil se rigtig mange medlemmer.

Fredagen byder på kvægkonference og det overordnede tema er Precision dairy farming.

Der er gennem årsmødet også mulighed for at følge fællesspor og det er heller ikke en umulighed at liste sig ind til et indlæg hos andre faggrupper, hvis noget synes interessant.

Lørdag og søndag afholdes temaspør for andre faggrupper.

Der er fest og farver hver aften, bands og ballade og alt hvad hjertet måtte ønske 😊

Orienter Jer på DDD's hjemmeside og meld Jer endelig til arrangementet:

<https://my.eventbuiizz.com/event/ddd-aarsmoede-2018/detail>

Faggruppe Kvæg satser stærkt på at få den højeste tilmeldingsprocent i forhold til de andre faggrupper. Anderledes kan det ikke være.

Reproduktionskursus

Der arbejdes på at udbyde et reproduktionskursus, startende primo 2019. Kurset skal afholdes over flere samlinger, som det er set tidligere fx yverkursus, klovkursus mm.

Formålet med kurset vil være at kunne tilbyde optimeret reproduktionsrådgivning på besætningsniveau.

Indhold er endnu ikke fuldt afklaret men følgende elementer med flere vil formodentlig indgå:

Reproduktionsanatomi/fysiologi, Praktiske øvelser, organsæt, skanning, Fodring, Patologi, Medicin, Samarbejde med andre aktører indenfor reproduktion, Reprodata, Reprostyring/strategier, Teknologi, Abortproblematik mm. Der vil blive nogen hjemmeaktivitet i forbindelse med deltagelse i kurset.

I vil løbende blive orienteret i takt med planlægningen af kurset pågår, men overvej allerede nu, om det ikke kunne være interessant at deltage i kurset.

